

Halfjaarrapportage Bibliotheek en basisvaardigheden juli 2023

Algemeen

In de netwerksamenwerking rond basisvaardigheden richten we ons onder meer op de volgende 3 zaken. De rol van de bibliotheek in het sociaal domein helder positioneren, en verbinden aan het verder laden van gestarte concepten basisvaardigheden. Daarnaast willen we een visie vaststellen op Leven Lang Ontwikkelen voor basisvaardigheden en Persoonlijke ontwikkeling samen. En, passend bij de nieuwe aangescherpte positionering, ontwikkelen we tot slot een nieuwe infographic. Zowel voor basisvaardigheden (of eventueel een nieuwe term die beter past) als voor de inzet op Leven Lang Ontwikkelen vanuit Persoonlijke ontwikkeling en Bibliotheek en basisvaardigheden samen.

Projecten

Informatiepunten Digitale Overheid

- De Algemene Rekenkamer is [positief over de IDO's](#) en het resultaat dat is bereikt. Zo is te lezen in het Verantwoordingsonderzoek 2022 dat op 17 mei is gepubliceerd. Maar de Rekenkamer is kritisch op het ministerie van BZK over de onderbouwing van het beleid en de financiering. VOB en KB hebben gezamenlijke reactie gegeven namens de sector.

Convenant Belastingdienst en Dienst Toeslagen en bijbehorende KB-subsidieregeling

- Voor 2023 is het convenant met de Belastingdienst - en Toeslagen - verlengd. De Belastingdienst en Toeslagen hebben de verlenging ondertekend, net als de KB namens de bibliotheekpartners. Tegelijkertijd werken de partijen aan een nieuw convenant voor de periode 2024 tot en met 2027.
- De bijbehorende subsidieregeling 2023 is [29 juni opengesteld](#). Bibliotheken en POI's kunnen aanvragen tot 31 oktober. Bibliotheken: 2 cent per inwoner, POI's: vast bedrag per provincie.

1 Deskundigheidsbevordering

Resultaten van: deskundigheid bevorderen bij bibliotheekmedewerkers door scholing en kennisdelingsactiviteiten

IDO: medewerkers scholen

- De [Training Didactische vaardigheden](#) met Cybersoek is gestart in mei voor 'digiva-vrijwilligers'. Per bibliotheek kunnen dit jaar 8 vrijwilligers meedoen. Er zijn 60 vrijwilligers en medewerkers getraind die digivaardigheidscursussen geven. De tussenevaluatie vindt plaats op 6 juli.
- Op 19 juni vond de IDO-trainersdag plaats. Ruim 20 POI-trainers/adviseurs namen hieraan deel. Op het programma stonden:
 - evaluatie van het basisaanbod: e-learning, vaardigheidstraining en privacy-sessie en het verdiepingsaanbod: de à la carte-sessies met keuze uit informatievaardigheden, gespreksvaardigheden en mentale weerbaarheid, en persoonlijke en organisatievraagstukken.
 - kennismaking met nieuwe trainingen: Omgaan met psychisch kwetsbaren voor IDO-medewerkers, Samenwerken in het IDO-netwerk voor IDO-coördinatoren en managers, en Intervisie, brainstorm- en borgingstechnieken voor IDO-coördinatoren en teamleiders.
 - Doe je digiding! en Digidingen-desk voor IDO-coördinatoren en VO-specialisten/media-coaches.

IDO: projectleiders e.a. scholing en ondersteunen bij opbouw lokaal netwerk

- Met de training Samenwerken in het IDO-netwerk kunnen IDO-projectleiders en -coördinatoren bijgeschoold worden in de principes van het samenwerken met andere organisaties. De gemeente hoort hier als regisserende partij zeker bij. Dit is een traject van 2 of 3 dagdelen. POI's bepalen samen met de bibliotheken hoe zij de training inrichten voor hun gemeenten.

Activiteiten deskundigheidsbevordering opnemen en onderhouden in brancheopleiding

- We werken aan een update van de module Gezinsaanpak als onderdeel van de training Publieksservice. Deze wordt in september opgeleverd.
- Een module Onboarding rond basisvaardigheden wordt ontwikkeld.

Kennisdeling

- De eerste [Nationale IDO-dag](#) in maart was een succes met 352 deelnemers, plenaire en 33 deelsessies. De dag kreeg een waardering van 8,3.
- De [IDO-informatiewaaier](#) werd gepresenteerd, een hulpmiddel voor medewerkers die vragen krijgen over de digitale overheid. De waaier is ontwikkeld door Bibliotheek Oostland, en voor alle bibliotheken met subsidie in een lokale versie te bestellen.
- Er verschenen 6 reguliere nieuwsbrief-edities, plus een themanieuwsbrief Gecijferdheid.

2 Bereik

Resultaten van: doelgroepen (beter) bereiken via de dienstverlening van de bibliotheeksector door marketinginzet én door kennisdeling over doelgroepen bereiken.

IDO: marketingcampagnes voeren

- Landelijke en provinciale [IDO-campagne van 2023; eerste periode](#) is goed verlopen.
- Landelijke en provinciale [IDO-campagne](#): 2 perioden; met extra focus op jongeren.

Blueprint-pagina's voor bibliotheken

De set [blueprints Oefenen en hulp](#) is in juni drastisch herzien en opnieuw aangeboden. Met deze pagina's kunnen bibliotheken hun fysieke aanbod tonen én het online (cursus)aanbod dat mensen thuis kunnen volgen. Het beslaat alle basisvaardigheidsdomeinen.

3 Feedbackloop en monitoring

Resultaten van: mogelijkheden en gemak voor de burger vergroten om mee te doen in de informatiesamenleving, door inzet van een feedbackloop. Hierbij analyseren we informatie over 'de vraag' en 'wat zit er achter' en geven dit als bruikbare informatie door aan de dienstverleners (waaronder de bibliotheek zelf of de KB met de online bibliotheek).

- Alle geplande IDO's zijn geopend. Het aantal IDO's per 30 juni bedraagt: 682.
- In juni werd de 100.000e IDO-vraag geregistreerd. Hiervoor ontwikkelden we een [infographic](#) met tijdlijn voor een [persmoment](#) op 10 juli.
- Sinds de start van de IDO's in 2019 wordt data verzameld over de bezoekers en gestelde vragen. De resultaten hiervan uit de Outputregistratietool heeft de KB verwerkt in een [interactief dashboard](#) dat in april is gepubliceerd. Zo wordt de landelijke ontwikkeling van de IDO's visueel in beeld gebracht. Daarnaast kan men op diverse termen filteren, waarmee de data in te zetten is om de IDO-dienstverlening te evalueren, verbeteren en verantwoorden.

Belastingdienst

- De [Bibliotheekmonitor Belastingdienst 2022](#) verscheen in februari: bibliotheken bereikten in 2022 - dankzij de afnemende coronamaatregelen - bijna 10.000 burgers met belastinghulp.

Monitoring

- Bibliotheekmonitor Basisvaardigheden: [onderzoek 2022](#) gestart in maart.

Fieldlab Online leerplatform

- In januari 2023 verschenen de [eindresultaten opgeleverd van het fieldlab Online leerplatform](#), onderdeel van het gelijknamige project. Dit project behelst de ontwikkeling van één inlogportaal voor laaggeletterden en laag-digivaardigen, voor toegang tot online leermateriaal, zowel landelijk ingekocht als van lokale bibliotheken. Belangrijke bevinding: de doelgroepen lijken geen behoefte te hebben aan een dergelijk gezamenlijk toegangsplatform.

4 Informatie, leren en ontwikkelen

4a Resultaten van: praktijkvoorbeelden en -aanpakken ophalen en delen op landelijk niveau, rond onder meer de volgende thema's.

Digitaal

- De [Handreiking Jongeren en beperkte basisvaardigheden](#) is in mei gepubliceerd. Deze jongeren kunnen voor de bibliotheek een interessante en complexe doelgroep zijn. Wie zijn ze? Wat inspireert ze? Hoe bereik je ze? De handreiking van Probiblio brengt de doelgroep in kaart en biedt informatie, inzichten en inspiratie voor programmering.

Gecijferdheid

- De [Conferentie Gecijferdheid Telt Mee!](#) vond plaats op 31 maart, een dag van kennisdeling en uitwisseling over gecijferdheid als cruciale basisvaardigheid.
- 2 overzichten werden gepubliceerd: [documenten gecijferdheid](#) en [aanbod gecijferdheid](#).

Pilot Sociaal-juridische Hulp om de Hoek met Sociaal Werk Nederland (SWN)

- Om burgers met sociaal-juridische hulpvragen beter te bereiken, werd in 3 gemeenten op plekken waar juridische hulp ontbreekt, de samenwerking gezocht met sociaal raadslieden en de bibliotheek. In mei werden in een webinar de [resultaten en lessen uit de pilot](#) gepresenteerd. Belangrijkste conclusies:
 - De dienstverlening en samenwerking met de bibliotheek passen binnen de hoofdoelen van de stelselherziening rechtsbijstand.
 - Gemeenten bieden burgers laagdrempelige toegang tot rechtshulp.
 - De burgers worden beter geholpen op sociaal en juridisch vlak.
 - Situaties worden eerder en sneller bekeken, wat grotere problemen voorkomt. Belangrijk is een georganiseerd netwerk van lokale en regionale partners die naar elkaar doorverwijzen.
 - Burgers worden makkelijk doorverwezen vanwege het samenkomen van meer voorzieningen in de bibliotheek. Deze moeten goed op elkaar zijn afgestemd, bijvoorbeeld in openingstijden.

4b Specifieke thema's

Digitaal en Taal: invoerafspraken G!DS/DOB toetsen / draagvlak creëren

- In februari heeft de KB de [aanbestedingsprocedure afgerond](#) voor de vernieuwing van G!DS. Het nieuwe systeem dat Database Openbare Bibliotheken (DOB) gaat heten, wordt gebouwd door App software. App was ook verantwoordelijk voor de bouw van het huidige G!DS.
- [Invoerafspraken voor G!DS op het gebied van basisvaardigheden zijn gepubliceerd](#) in juni. Om het aanbod van bibliotheken goed te kunnen ontsluiten, moet het aanbod correct in G!DS worden ingevoerd. Een uniforme werkwijze en standaardisering dragen hieraan bij. De nu vastgelegde invoerafspraken zijn gemaakt in nauwe samenspraak met bibliotheken en POI's.

5 Gezinsaanpak (themawerkgroep samen met leden kernteam Jeugd & Onderwijs)

Resultaten Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

- Het project bestaat uit 3 fasen. In de eerste fase (2022) ontwikkelden we met 5 gemeenten het stappenplan voor gemeenten. In de tweede fase (2022-2023) testten we dit met 5 nieuwe gemeenten. Deze pilotfase is afgerond in juni met het aangepaste stappenplan en bouwstenen; en wordt in najaar 2023 geëvalueerd.
- De [laatste fase met 32 gemeenten is gestart](#) in juni. In deze fase halen we zoveel mogelijk informatie op bij de deelnemende gemeenten. Wat werkt? Wat kan beter? Op basis hiervan verbeteren we het stappenplan, zodat alle gemeenten die aan de slag willen met de gezinsaanpak, de nieuwste inzichten kunnen gebruiken.
- De nieuwe [website Gezinsaanpak voor gemeenten](#) met 2 hoofdonderdelen is gelanceerd in juni.
- In juni zijn de POI's geschoold om voor de laatste fase gemeenten en bibliotheken te ondersteunen bij het impactgericht werken op basis van een ToC.